

рівень збільшують попит на акції і підвищують ринковий курс цих акцій. Водночас обмежується власне джерело фінансування, ускладняється вирішення завдань перспективного розвитку підприємства. Низький рівень дивідендів призводить до протилежних наслідків. З урахуванням цих обставин акціонерне товариство повинне вибрати таку дивідендну політику, яка відповідала б конкретним умовам його діяльності [1, с. 136].

При розподілі прибутку важливим є оптимальне поєднання таких завдань: здійснення розподілу прибутку відповідно до стратегії розвитку підприємства; підвищення рівня добробуту власників підприємства, шляхом реалізації дивідендної політики; підвищення інвестиційної привабливості підприємства; забезпечення ефективного впливу на трудову активність працівників, що здійснюється шляхом участі працівників у розподілі прибутку; підвищення рівня платоспроможності підприємства за рахунок скерування капіталізованого прибутку в обіговий капітал; зменшення ризиків діяльності внаслідок формування та поповнення резервного фонду, фонду резерву виплат дивідендів, інших фондів спеціального призначення [2, с. 69].

Таким чином, застосування ефективних підходів до управління прибутком суб'єкта господарювання з метою його максимізації дозволить по-перше, підвищити рентабельність виробництва та інвестиційну привабливість підприємства, а, по-друге, зміцнити його конкурентоспроможність.

Література.

1. Алієв Р.А. Основні напрями розподілу і використання прибутку на підприємствах / Р.А. Алієв, Р.О. Березанець // Управління розвитком. 2012. № 1. С.134-136
2. Андріяш А.С. Особливості управління прибутком підприємства [Електронний ресурс] / А.С. Андріяш, А.Ю. Могилова // Молодий вчений. - 2014. - № 6(1). - С. 68-70.
3. Мірошниченко О.Ю. Механізм управління прибутком вітчизняних підприємств / О.Ю. Мірошниченко, Ю.В. Корконос. // Бізнес Інформ. – 2014. – № 5. - С. 280–285.

ТІНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Смаглюк А. А., к.е.н., старший викладач

*Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

Тенденції та явища, що сьогодні багато в чому визначають стан української економіки, зокрема соціальна диференціація, структурні та галузеві проблеми виробництва, ситуаційність економічного зростання та ін., є, насамперед, наслідком занадто високого рівня її тінізації. Недооцінка, неврахування обсягу тіньової економіки і відсутність дієвих заходів для її детінізації є одними з найбільших перешкод розвитку конкурентоспроможності

економіки та суб'єктів її господарювання, зростання соціальних стандартів життя населення та інтеграції України в європейське співтовариство.

Дослідженню сутності, причинам виникнення, ролі та місцю тіньової економіки та її детінізації присвячено праці таких вітчизняних вчених, як В. Базилевича, В. Гейця, Б. Кваснюка, Т. Кваши, І. Мазур[1] та ін. Але зважаючи на те, що у вітчизняній економіці все так же гостро стоїть питання віднайти найефективніше вирішення проблеми тінізації економіки України, дане дослідження є актуальним і доцільним.

В трансформаційних умовах становлення ринкової економіки всім країнам світу у більшій чи меншій мірі притаманна тінізація економіки. В одних її обсяги фіксуються на рівні, що не має значного впливу на економіку, а в інших - є свідченням існування відтворювальної системи тіньових економічних відносин. Тіньова економіка - це складне соціально-економічне явище, представлене сукупністю неконтрольованих і нерегульованих, як протиправних, так і законних, але переважно аморальних економічних відносин, що виникають між суб'єктами економічної діяльності з метою отримання надприбутку за рахунок приховування доходів і ухилення від сплати податків [1]. Під тіньовою економікою також розуміють економічну діяльність, яка пов'язана з незаконним привласненням особою або групою осіб частини створеної вартості або частки майна через різного роду викривлення об'єктивної інформації про рух грошових коштів та матеріальних цінностей, спотворення даних первинного обліку для заплутування джерел походження доходів, а також через реалізацію методом лобіювання відповідних законодавчих норм і нормативів. Це неконтрольоване суспільством виробництво, розподіл, обмін і споживання товарно-матеріальних цінностей [2].

Масштаби тінізації економіки України катастрофічні - за різними джерелами фіксуються значення на рівні 20-50% ВВП, при цьому дані Держкомстату є заниженими (на рівні від 15 % до 18 % за 2004-2011 рр.). У міжнародних порівняннях обсяг тіньової економіки оцінюється на рівні 52,8 % ВВП. За оцінками фіскальних органів, у 2012 році загальний обсяг тіньового сектора української економіки становив як мінімум 350 млрд. грн. на рік. При цьому 170 млрд. грн. становила зарплата в «конвертах», 100 млрд. - виведення безготівкових коштів у готівкову форму або на інвалютні рахунки в іноземних банках, 35 млрд. - неофіційні платежі, 45 млрд. грн. - основні кошти, матеріальні ресурси і послуги тіньового сектора [3]. Негативну тенденцію щодо тіньової економіки характеризують ряд світових рейтингів, в яких Україна посідає одні з найгірших місць (таблиця 1).

Таблиця 1 - Україна в світових рейтингах у 2014-2015 рр.

Назва рейтингу	World Competitiveness Report, 2015-16	Economic Freedom Index, 2015	Corruption Perception Index, 2014
Ресурс	World Economic Forum [4]	Heritage Foundation [5]	Transparency International [6]
Україна (місце)	79 з 140 країн	162 з 178 країн	142 з 177 країн

Результати Індексу сприйняття корупції за 2014 р. свідчать, що умови для ведення довгострокового бізнесу в Україні погіршилися. Основні причини - корумпований протекціонізм і злиття політичних та бізнес-інтересів. Згідно з останнім дослідженням, рейтинг України за рівнем корумпованості - 26 балів зі 100 можливих. Основними причинами такого стану визначаються монополізація бізнесу та неможливість його довгострокового планування.

Інтеграція України у світове співтовариство, демократизація, побудова громадянського суспільства не можливі без детінізації економіки, зокрема без створення такого середовища, при якому тіньова економіка стала б неефективною і не вигідною.

Література.

1. Мазур І.І. Детінізація економіки в трансформаційних суспільствах: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня докт. екон. наук : спец. 08.00.01 – Економічна теорія та історія економічної думки / І.І. Мазур – Київ, 2007. – 32 с.

2. Тріска І.І. Тінізація економіки України, необхідність та шляхи її подолання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_NIO_2009/Economics/55302.doc.htm.

3. Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання: аналіт. записка МЦПД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf.

4. Звіт з глобальної конкурентоспроможності 2015-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf.

5. Індекс економічних свобод-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.heritage.org/index/ranking>.

6. Індекс сприйняття корупції 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.transparency.org/cpi2014/results>.

РОЛЬ ІНФРАСТРУКТУРИ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Ставерський В. Д., студент

Науковий керівник: Федоренко Н. М., ст. викладач

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Розвиток економічної ситуації в країні, взаємовідносин між партнерами на будь-якому ринку істотно впливає на рівень забезпечення населення різноманітними товарами та послугами, а також на ступінь задоволеності населення діяльністю виробників та сфери торгівлі. При цьому слід враховувати, що така діяльність відбувається в суспільстві, що має певну структуру, елементами якої є торгівельні представники, посередники, бази, банки, рекламні агентства, біржі та ін. Від ступеня їх розвитку та узгодженості дій здебільшого залежить успіх зусиль підприємця, який працює у сфері виробництва, комерції чи фінансів. Своєчасно виявлені та змодельовані зміни в стані інфраструктури надають підприємцю шанс уникнути ризику та перемогти в конкурентній боротьбі на певному ринку.